

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

Към 31 декември 2021 г. населението на област Търговище е 108 117 души, което представлява 1.6% от населението на България и нарежда областта на 23-то място по брой на населението след област Кюстендил (113.4 хил. души), и преди област Разград (107.8 хил. души). В сравнение с 2020 г. населението на областта през 2021 г. намалява с 1 910 души, или с 1.7%.

Мъжете са 52 668 (48.7%), а жените – 55 449 (51.3%), или на 1 000 мъже се падат 1 053 жени при 1 065 жени за страната. С нарастване на възрастта се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на областта.

През 2021 г. се проведе 18-о преброяване на населението и жилищния фонд в страната. По предварителна оценка¹ от Преброяване 2021, очаквания брой на населението, пребиваващо постоянно на територията на област Търговище към 7 септември 2021 г. е 93 705 души.

Разликата между данните за броя и структурите на населението от текущата демографска статистика и преброяванията се дължи основно на нерегистрираната външна миграция през десетгодишния период между преброяванията.

Една от основните задачи на преброяванията на населението е да се установи реалният брой на лицата пребиваващи на територията на страната. Ето защо в годините след преброяванията се правят преизчисления на населението въз основа на получените резултати от проведеното преброяване и данните за естествения и механичния прираст, получени от текущата демографска статистика за съответните години.

След окончателното въвеждане и обработка на данните от Преброяване 2021 броят на населението ще бъде преизчислен на базата на преброеното население. Преизчислението ще обхване десетгодишен период, като ще бъдат ревизирани и основни демографски индикатори.

В съответствие с проекта на Национална статистическа програма, първи окончателни данни от Преброяване 2021 ще бъдат представени и публикувани след 1 октомври 2022 година.

Промените в броя и структурите на населението през 2021 г. се определят от основните тенденции в демографските процеси в областта.

- Нараства броят на живородените деца, коефициентът на обща раждаемост се увеличава;
- Нараства броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност;
- Нараства детската смъртност;
- Нараства броят на сключените граждански бракове и броят на бракоразводите;

Раждаемост

През 2021 г. в област Търговище са регистрирани 809 родени деца, като от тях 804 (99.4%) са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените нараства с 11 деца, или с 1.4%.

Коефициентът на обща раждаемост² през 2021 г. е 7.4‰, при 8.5‰ за страната и нараства с 0.2‰ спрямо 2020 година.

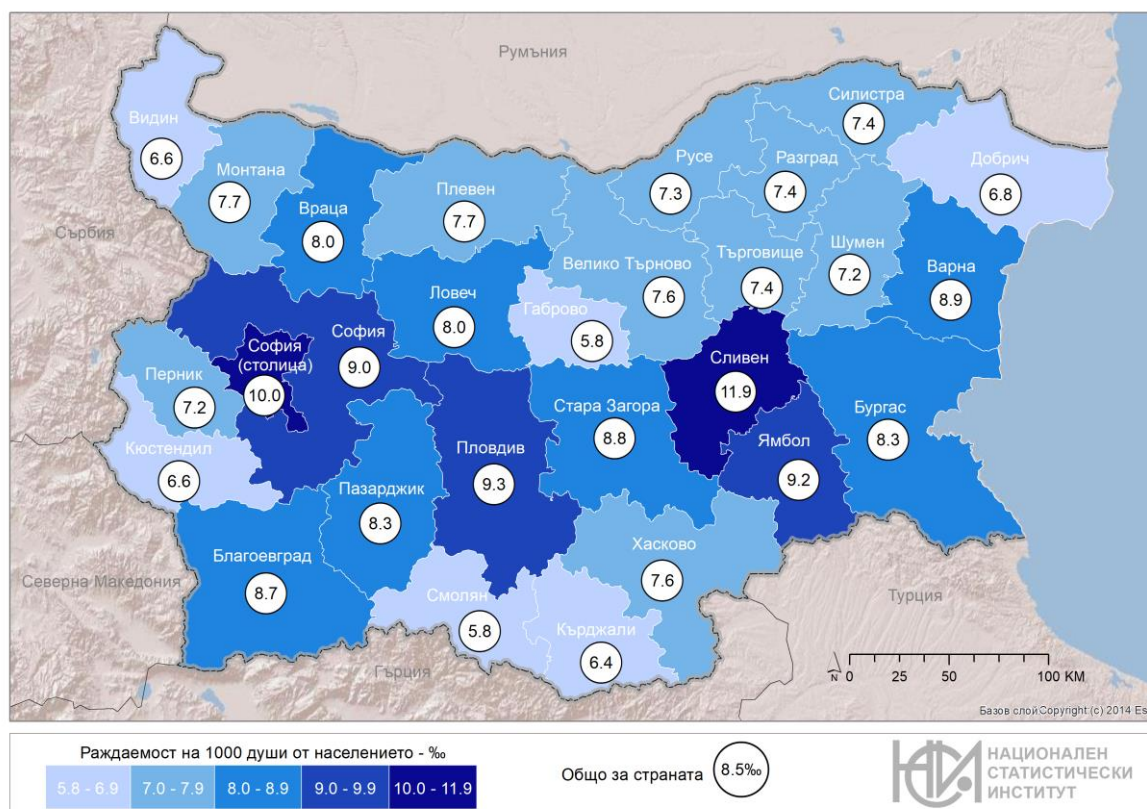
¹ [Предварителна оценка за броя на населението на България към 7 септември 2021 година \(nsi.bg\)](https://www.nsi.bg)

² Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината

Броят на живородените момчета (411) е с 18 по-голям от този на живородените момичета (393), или на 1 000 живородени момчета се падат 956 момичета.

В регионален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен - 11.9%, София (столица) - 10.0% и Пловдив - 9.3%. В двадесет области раждаемостта е по-ниска от средната за страната, като най-ниски стойности се наблюдават в областите Кърджали - 6.4%, и Смолян и Габрово - по 5.8%.

Фиг. 1. Коефициент на раждаемост по области през 2021 година

Тоталният коефициент на плодовитост¹ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2021 г. средният брой живородени деца от една жена е 1.46, при 1.58 за страната.

Средната възраст на жените при раждане на първо дете намалява в сравнение с 2020 г. и е 26.1 години.

През 2021 г. броят на живородените извънбрачни деца в област Търговище е 456, или 56.7% от всички живородени. Относителният дял на извънбрачните живородени деца е по-висок в селата (60.2%) отколкото в градовете (53.8%).

¹ Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година

Смъртност

Броят на умрелите през 2021 г. в област Търговище е 2 626 души, а коефициентът на обща смъртност¹ - 24.1‰. Спрямо предходната година броят на умрелите се увеличава с 445 случая, или с 20.4%.

Смъртността сред мъжете (25.9‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (22.4‰). През 2021 г. на 1 000 жени умират 1 099 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (27.5‰) отколкото в градовете (21.2‰).

През 2021 г. в областта са починали 7 деца на възраст до една година. Коефициентът на детска смъртност² е 8.7‰, като през 2020 г. той е 3.8‰, а през 2001 г. - 14.9‰.

Бракове и разводи

Регистрираните юридически бракове през 2021 г. в област Търговище са 503 - с 150 повече спрямо предходната година. От всички регистрирани бракове 41.7% (210) са сред населението в градовете, докато в селата са сключени 293 брака. Коефициентът на брачност³ е 4.6‰ и се увеличава в сравнение с 2020 г., когато е бил 3.2‰. Броят на разводите през 2021 г. е 141 и е с 31 повече от този през 2020 година. От всички прекратени бракове 58.2% се отнасят за населението в градовете.

Вътрешна и външна миграция на населението

През 2021 г. в преселванията между населените места в област Търговище са участвали 1 212 лица. От преселващите се в страната 2 172 са избрали област Търговище за свое ново местоживееие. Областите с най-големи относителни дялове в миграционния поток към област Търговище са София (столица) - 8.6%, Шумен - 5.6% и Велико Търново - 5.4%. Най-малко преселили се в област Търговище има от областите Видин и Смолян. През 2021 г. 111 души са променили своя настоящ адрес от област Търговище в чужбина, а 697 лица са променили своето обичайно местоживееие от чужбина в област Търговище.

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. През 2021 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на област Търговище е намаляло с 1 822 души.

Намалението на населението, измерено чрез **коефициента на естествения прираст**, е минус 16.7‰⁴.

Коефициентът на естествения прираст в градовете е минус 13.8‰, а в селата - минус 20.1‰, или намалението на населението в областта в резултат на естествения прираст се дължи предимно на негативните демографски тенденции в селата. През 2021 г. всички общини в област Търговище имат отрицателен естествен прираст.

¹ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението

² Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

³ Брой сключени бракове на 1 000 души от населението.

⁴ Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕРОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ТЪРГОВИЩЕ“

Съществено влияние върху броя и структурите на населението оказва и механичният прираст (нетното салдо от външната миграция), който е отрицателен (- 88 души). Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от областта.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационната система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирация, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са: Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Национална агенция за приходите; Национален осигурителен институт; Министерство на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.